

Er mobilsnak farlig eller uskadelig?

Forskningsprojekterne i sundhedsrisici i forbindelse med mobilstråling er ved at være afsluttede.

Af Peter Elvekjær, formand for Det Strategiske Forskningsråd,

teres på en international konference i København 27/5.

De seks projekter spænder vidt. Forskerne har blandt andet set på, hvilken effekt mobilstråling har på atomer og molekyler - og på hjerne-cellerne, hjemmefunktionerne og hjemmekraft.

I et projekt har forskerne for eksempel undersøgt, hvordan tredje generations mobiltelefon påvirker hjernefunktionen hos en forsøgsgruppe (unge mellem 15-16 år og voksne mellem 25-40 år). I et andet har man set på, om antallet af kræfttilfælde er højere hos brugere af mobiltelefon.

Ikke påvist risiko

Programmet havde oprindeligt også til formål at afdække, om mobilstråling var særligt farlig for børn. Det mål har forskerne dog ikke helt kunnet imødekomme, da det af etiske grunde er svært at få tilladelse til at anvende børn som forsøgsper-soner.

Hvad er da konklusionen? Er mobilstråling farlig, eller er den tværtimod helt uskadelig?

Samlet set har projekterne ikke påvist, at mobilstråling udgør en sundhedsrisiko. Det kunne dermed være nærliggende at konkludere, at mobilstråling ikke udgør noget problem. Helt så enkelt forholder det sig desværre ikke.

Hvis blot et af projekterne havde vist en klar, skadelig effekt, havde situationen

været en anden. Men det er som nævnt ikke tilfældet.

Hvor sikre kan vi så være på, at der rent faktisk ikke sker nogen skader? Svaret er desværre, at vi aldrig kan være 100 pct. sikre. Deter netop derfor, at vi har brug for ny forskning og dygtige forskere, der løbende kan belyse og overvåge så mangesider som muligt af en given problematik.

Det bedste svar, vi kan give i dag, er derfor, at når projekterne ikke med sikkerhed viser, at mobilstråling er skadelig, vil en eventuel skadelig virkning formentlig kun være af begrænset omfang.

Forskningen har med andre ord ikke frifundet mobilstrålingen. Det havde nogle måske forventet eller håbet, men det er ikke forskningsens natur. På samme måde som man heller aldrig vil kunne udelukke, at en begivenhed, som i dag forekommer helt usandsynlig, vil forekomme engang i fremtiden.

Pengene ikke spildt

Nogle vil uden tvivl mene, at når forskningsprogrammet for mobilstråling ikke giver os et klart og entydigt svar, har pengene været spildt. Men det er efter vores optatelse en fejlslutning.

For selv om resultaterne ikke fritkender mobilstrålingen entydigt og endeligt, har programmet givet danske forskere en langt større viden om en lang række aspekter ved mobilstråling. Til mange af de konkrete spørgsmål, som urolige for-

Forskningsprogrammet for mobilstråling er dermed et godt eksempel på nytteværdien af problemorienteret strategisk forskning - både for dansk forskning og for det danske samfund som helhed.

ældre rejste for fem år siden, kan forskerne i dag svare: Den problemstilling har vi undersøgt så godt, vi kunne. Og der er ikke umiddelbart noget i resultaterne, der viser sikre tegn på, at det er forbundet med en risiko. Bedre svar kan man vanskeligt give.

Også for dansk forskning har nytteværdien været stor. Før initiativet var der i Danmark kun meget begrænset forskning på dette felt. I dag har vi højt kvalificerede forskere inden for området. Det lykkedes at få kvalificerede ansøgninger fra fremragende forskergrupper, som valgte at benytte deres ekspertise og apparatur til at belyse de mulige sundhedsrisici.

Ny synergi

Kravet om samarbejde på tværs af faggrænser og institutioner har skabt ny synergi. Pengene har gjort det muligt at etablere en række kompetente forskningsmiljøer, så danske forskere i dag er med til at koordinere in-

ternationale forskningsprojekter på feltet.

Forskningsprogrammet for mobilstråling er derfor et godt eksempel på, at strategisk forskning kan bidrage til at give dansk forskning et kvalitetsmæssigt løft.

Det Strategiske Forskningsråd støtter forskning, der er til gavn for det danske samfunds fortsatte velstand og vækst, eller som bidrager til at løse væsentlige samfundsproblemer.

Mange danske virksomheder er helt afhængige af et højt vidensniveau for at kunne klare sig internationalt. Stærke danske forskningsmiljøer er derfor en af forudsætningerne for dansk erhvervslivs konkurrenceevne.

International forskning

Den forskning, der er gennemført under programmet, udgør naturligvis kun en beskedent del af den samlede internationale forskning. Men den har været med til at sætte Danmark på verdenskortet på dette felt.

Dermed vil vi fremover bedre være i stand til at opfatte og fortolke den forskning, der foregår i andre lande. Det kan vise sig at være en af de vigtigste gevinster ved programmet.

Forskningsprogrammet for mobilstråling er dermed et godt eksempel på nytteværdien af problemorienteret strategisk forskning - både for dansk forskning og for det danske samfund som helhed.

DYLANDSPOSTEN 27/5-2008